

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Spirebakken 2020

SPIREBAKKEN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Børnehuset Spirebakken ligger i Trekroner. Trekroner er et område med forskellige boligformer; lejligheder, huse, bofælleskaber, ungdomsboliger og kollegier.

Børnehuset har 25 vuggestuebørn og 55 børnehavebørn. Vi har et køkken der laver mad fra bunden. Børnehuset har to legepladser, en stor fælles legeplads og en mindre legeplads. Den mindre legeplads er vuggestuens, vi kalder den Vuggehaven.

Vuggestuen

Vuggestuens indretning er ikke traditionel, der er ikke nogen stuer, vuggestuen er i stedet for funktionsopdelt; rummene er indrettet med forskellige læringsmiljøer.

I den ene ende er der Lego, bøger, kreative materialer, sofa og en madras. Et rum der indbyder til de lidt mere stille aktiviteter.

I den anden ende er der en stor madras, puder, rutsjebane, bolde og musik. Her er der mulighed for at være mere fysisk og motorisk.

I gangen er alle garderoberne placeret i den ene ende; det skaber pædagogiske læringsrum i resten af gangen hvor der er bilbane, hule, dukkekrog og plads til løbeleg.

Alle børnene sover i vores liggehal; de mindste sover i barnevogne eller i høje krybber. Når man bliver 2 år sover man i lav krybbe.

Når man begynder i vuggestuen får man som familie tilknyttet en primærvoksen. Det er en pædagog der tager imod familien i indkøringen, det er den voksne der får den tætte tilknytning til barnet, afholder forældre-samtaler, spiser sammen med barnet til frokost og putter barnet til middagsluren. Denne tilknytning varer så længe som der er behov for. Efterhånden som barnet falder til, bliver trygt og tryk ved de øvrige voksne i vuggestuen, bliver behovet for en fast voksen mindre. Dog vil det stadig være den primærvoksne der står med ansvaret for, at sikre at barnet er i god trivsel og udvikling samt at have den primære kontakt med forældrene og afholde forældresamtaler.

Alle børn og voksne har faste spisepladser til frokost. Om eftermiddagen spiser børnene på skift i forhold til hvornår de vågner fra middagslur.

Mandag er udedag i børnehuset; alle børn og voksne går ud og børnehaven skiftes til at lave bål i bålhuset. Udedagen er tænkt, så alle børn og voksne kan være sammen på tværs af huset, skabe nye relationer og være sammen med evt. større søskende.

Tirsdag, onsdag og torsdag formiddage er børnene inddelt i aldersopdelte grupper, så der kan planlægges og arbejdes med pædagogiske aktiviteter der passer til børnenes alder og udviklingstrin.

Aktivitets gruppen for de mindste vuggestue børn:

I denne gruppe er det nærvær, ro, omsorg og tilknytning der er det vigtigste. Derfor er denne aktivitetsgruppe ofte på den ene stue med en lukket dør, så børnene kan opbygge tillid og mod til at begive sig ud i verden.

De voksne er nærværende og let tilgængelige ved at opholde sig meget på gulvet.

Ture ud af huset er små korte ture i klapvogn.

Der synges fagte-sange og de samme sange ofte, da gentagelser i denne alder er vigtige.
Selvhjulpethed begynder allerede her, når det lille barn vil have en klods, opfordres det til selv at hente.

Aktivitetsgruppen for mellem gruppen:

I denne gruppe samles børnene på en stue, inden en aktivitet, så børnene oplever at de er en gruppe.
Der arbejdes med selvhjulpethed og børnene opfordres til at hjælpe hinanden i garderoben, ved måltiderne og på stuen.

Der arbejdes med sprogstimulerende aktiviteter, der sættes ord på alt hvad man som voksen laver, sang lege, fagte-sange m.m

Det børnene viser interesse for, kan blive til et tema, som der arbejdes med i en længere periode.

Ture ud af huset er små gåture eller cykelture i nærområdet.

Aktivitetsgruppen for de ældste vuggestuebørn:

I denne gruppe er der ekstra meget fokus på selvhjulpethed. Der bliver øvet, børnene tager tøj af og på, der gives tid til at prøve selv i garderoben, til frokost bliver der øvet i at øse op og hælde selv.

Der bliver oftere holdt samlinger, hvor det øves at vente på tur, sidde på puderne, lytte til en lille besked.

I denne gruppe er der også fokus på sproglige pædagogiske aktiviteter, der øves sociale spilleregler og arbejdes med relationer.

Ture ud af huset er små gåture, hvor der bliver øvet i at gå hånd i hånd og på række eller cykelture i Christianiacyklerne.

Kommende Spirebørn/børnehave gruppen:

I denne gruppe arbejdes der med en god overgang fra vuggestuen til Spirestuen.

Der arbejdes endnu mere med selvhjulpethed; børnene bliver opfordret til at prøve endnu mere i forhold til selv at tage tøj af og på, på badeværelset og i garderoben.

Til frokost spiser børnene sammen på den bageste stue, der bliver også her øvet endnu mere i at sende pålæg rundt, selv øse op af skålene og rydde op efter sig selv efter måltidet.

I denne gruppe arbejdes der så småt med at udvikle empatien hos det enkelte barn. Det er vigtigt at have øje for hinanden og hjælpe sine venner med f.eks. tøj og trøst.

Der er et tydeligt samarbejde med Spirestuen hvor der hele tiden er fokus på, at skabe rød tråd mellem vuggestuen og børnehaven. Det er væsentligt for børnene, at der ved børnehavestart er en vis genkendelighed fra det de kommer fra og til det, de kommer til.

På ture ud af huset, øves der fortsat med at holde i hånden og gå på række. På Spirestuens turdage, står Spirestuen tom og her kan børnehavegruppen gå ned og lege og undersøge læringsmiljøerne på stuen. På nogen af turdagene går børnehavegruppen med på tur.

Om fredagen er der ikke planlagt faste aktiviteter.

Denne måde at arbejde på, med funktionsopdelte stuer, aktivitets grupper og primærvoksne, betyder for børnene, at alle voksne kender alle børn og at det pædagogiske personale kan samarbejde omkring alle børn og det enkelte barns behov i forhold til trivsel, udvikling og læring.

Børnehaven

I børnehaven arbejder vi med aldersopdelte stuer.

Spirestuen - De mindste børnehavebørn:

Børnene på Spirestuen lærer at fordybe sig i læringsmiljøerne. Hvad kan de bruges til, hvordan kan de bruges og at rydde op, når legene i læringsmiljøerne er slut. Der skabes læringsmiljøer på stuen hvor der er plads til fordybelse og ro. Alderssvarende læringsmiljøer.

Der holdes samlinger, hvor det øves at lytte til andre, der bruges billeder af børnene, som man taler ud fra, hvem er her og hvem er her ikke.

Der arbejdes med rim og remser, fagte-sange og dialogisk læsning.

Der er tur dag en gang om ugen. Inden ture ud af huset eller på legepladsen øves selvhjulpethed i garderoben.

På badeværelset øves renlighed ved toilet besøg og hygiejne når der vaskes hænder.

Materialet fra Fri for Mobberi bruges nu.

Der startes så småt med små demokratiske processer gennem afstemninger af f.eks. hvilken bog der skal læses og at kunne rumme de følelser der opstår i denne proces.

Mælkebøtte stuen - Mellem gruppen.

Der laves alderssvarende læringsmiljøer, materialer kommer nu i børnehøjde og der etableres kreative inspirationskasser på væggene.

Der holdes fortsat samlinger, det øves at tale foran et publikum og at være publikum. Samling er nu en rutine, som børnene kender og derfor er der ikke samling hver dag, nogen dage leger børnene så samlingen ikke afholdes, da det ville forstyrre de gode lege.

Massage programmet og billedkortene fra Fri for Mobberi, tilføjes nu.

Børnene begynder at stifte bekendtskab med skriftsproget, der er billeder med alfabetet på væggene, der oparbejdes øvelse i at skrive sit eget navn, der er navnekort ved spisepladserne m.m.

Der er fortsat to gange om ugen, nu er det længere ture ud af huset til biblioteket, Zoo, de andre børnehuse i nærområdet.

Alle sanserne stimuleres, der arbejdes med at forstå andres kropssprog og handle derefter, sur, glad, ked af det. Der arbejdes med begreberne forfra, bagfra, ovenpå, under. Der er et øget motorisk fokus.

Der arbejdes med inkluderende legegrupper, for at skabe andre legerelationer i fællesskabet.

Ved måltidet kommer der bordformænd, der er fortsat fokus på selvhjulpethed.

Demokrati i børnehøjde bliver en del af arbejdet.

Rødder stuen - De ældste børn.

Der er alderssvarende læringsmiljøer. Alle materialer er i børnehøjde og tilgængelige. Der holdes fortsat samlinger. Børnene bliver medinddraget i hvordan samlingerne skal afholdes og der eksperimenteres med at nogen børn står for at afholde samlinger. Der er billeder med alfabetet og tal på væggen, fortsat øvelse i at skrive sit eget navn, skrive opslag til dokumentation og skrive indbydelser til forældrene. Der arbejdes med matematisk forståelse, antal, former, måleenheder og talkundskab.

Turdagene fortsætter med længere ture ud af huset til f.eks. biblioteket, Vikingskibsmuseet, Domkirken, de andre børnehuse i nærområdet. Der arbejdes fortsat med inkluderende legegrupper, for at skabe andre legerelationer i fællesskabet. Der laves regellege på legepladsen. Ved måltidet fortsætter bordformænd, og da stuen ligger i forlængelse af køkkenet, kan børnene være med at snitte grøntsager og bage.

Demokrati i børnehøjde bliver en del af arbejdet. Det bruges oftere at børnene udtrykker deres følelser og tanker ved at lave tegninger.

Om morgenen, om eftermiddagen og på legepladsen er stuerne sammen på tværs.

To gange om året arbejder hele børnehuset med et fælles tema på tværs af vuggestue og børnehave.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Spirebakkens pædagogiske børnesyn anerkender børn som unikke personer med hver deres særlige forudsætninger. De voksne anerkender og forstår børnene, og den pædagogiske praksis tager afsæt i børnenes trivsel, interesser og potentialer.

Børns udvikling forstås som en helhed, hvor de intellektuelle, følelsesmæssige, sociale og kropslige sider af barnets udvikling opfattes som tæt forbundne. Spirebakkens medarbejdere giver omsorg og mulighed for leg og aktiviteter, som engagerer, udfordrer og giver mening for børnene. De voksne prioriterer de nære relationer og understøtter børnenes samspil, så børnenes selvværd styrkes, og de får en tro på, at de kan mestre de udfordringer, som de møder i deres hverdag.

Børnene tillægges en aktiv rolle i deres egen udvikling og læring. De voksne går i dialog med børnene og giver dem medindflydelse, så børnene med respekt for fællesskabet kan forfølge egne interesser og projekter.

Med fokus på og anerkendelse af børnenes ressourcer og bestræbelser på at lære, støtter de voksne alle børn i at blive inkluderet i det sociale fællesskab.

Som før nævnt, arbejdes der på Spirebakken med en vekslen mellem at børn og voksne indgår i større og mindre fællesskaber. I grupperne/ stuerne arbejder det pædagogiske personale med Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber ud fra vores børnesyn, og med den tilgang, at indgå i små grupper, gives børnene mulighed for at øve sig, opnå kompetencer og erfaringer, der giver mod på at bruge dem i det større fællesskab.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt så det, så vidt muligt, møder barnet og gruppen - der hvor barnet er i sin udvikling. Det er selvfølgelig med øje for det enkelte barns nærmeste udviklingszone, som der kan være stor difference på.

Vores fysiske læringsmiljøer er indrettet med tanke på, hvordan de kan indbyde til leg i mindre og større fællesskaber og hvor de er placeret i forhold til at skabe fordybelse i legene.

Med dannelsesbegrebet tænker vi på, hvordan vi kan være medskabende på at skabe socialt afstemte og nysgerrige børn, fulde af selvværd, der har mod på at indgå i det demokratiske samfund, de er en del af.

At arbejde med det socialt afstemte, kan fx ses ved den anerkendende guidende voksne der forbereder en turgruppe på, hvad der skal ske lige om lidt, når bussen kommer:

"Nu skal vi ind i bussen, og der bruger vi vores små stemmer, og snakker med vores sidemakker."

Eller den anerkende guidende voksen, der åbner det lille barns verden op mod den anden, ved at sige:

"Hov se! Han blev ked af det, vil du hjælpe med at hente hans sut?"

Hele huset arbejder ud fra de værdier "Fri for mobberi" materialet byder på. I vuggestuen ses det særligt i den voksnes guidning, italesættelse og i måden at være rollemodel for det lille barn, til så småt at bruge kuffertens redskaber til de lidt større børn der er på vej mod børnehavelivet. Fx introduceres den lille "trøstebamse" for storegruppen i overgangen til start på Spirestuen. I Børnehaven bruges kuffertens redskaber, og tilgang til "måden at være sammen på" på alle stuer, ud fra hvor børnene er i deres udvikling.

At være medskabende på nysgerrige børn, fulde af selvværd, ses tydeligt i vores tilgang til leg og læring. Vi følger hvad barnet er optaget af, og inddrager det i aktiviteter og tematiske forløb, i grupperne, på stuerne og i fælles forløb på tværs af huset. Dvs. at legen, nysgerrigheden bliver set af den observante voksne, som inddrager og breder det ud med nye input enten spontant eller i mere planlagte forløb, og derved giver muligheder til legens udvikling.

Vi arbejder med en legende tilgang til læring, hvor vi prøver at skabe magiske øjeblikke, der fanger børnene og giver dem deltagelseslyst.

Selvværdet bliver styrket, når børns optagethed bliver set og fulgt, af en anerkendende voksen.

Legen skal have plads – plads til fordybelse og plads til at bevæge sig rundt og udvikle sig.

At have mulighed for at indgå i mange forskellige fællesskaber, skaber børn der sætter sig selv i spil, på mange måder. På Spirebakken bliver der skabt rum for mange forskellige børnefællesskaber. Morgenstunden der deles med børn på tværs af alder. Gruppe- og stuefællesskaber med børneinitieret leg og udviklingssvarende aktiviteter, til måltider der foregår i mindre grupper, med fokus på børns deltagelsesmuligheder. Til at mødes i det fælles uderum på legepladsen, hvor legen kan forsætte, eller nye lege opstår på tværs af alder og gruppe.

Her er eksempler på dokumentation fra Famly:

Eksempel 1

Leg og dannelse

"Fredelig fredag.

I dag har vi valgt at lege på stuen og ude bag Rødder stuen.

Der er blevet bygget huler og konstrueret lege.

Leg og dannelse er tæt forbundne - igennem legen undersøger man, hvordan det er at være menneske.

Der eksperimenteres med nye roller i legen. Der forhandles - hvad skal legen indeholde? Hvordan kan jeg blive inkluderet i legen? Hvis jeg lukker nogen ind i min leg, hvordan bliver min egen rolle så i legen? Hvad gør jeg hvis jeg får et afslag?"

Eksempel 2

Leg – relations dannelse

"Dagen i dag har budt på leg og en masse relationsdannelse.

Når børn leger sammen, øver de sig på livet. Der skal indgås kompromisser, man skal vente på tur og man skal måske også lære, at håndtere en afvisning og også måske lade sig invitere ind i en leg.

Alt sammen noget der træner hjernen (og hjertet) og sætter en i stand til at reflektere og tilegne sig nye kompetencer.

*En rigtig hyggeformiddag med leg på kryds og tværs.
Nu er der et par timer på den våde legeplads inden vi igen går ind og nyder noget friskbagt brød.”*

Eksempel 3

Medbestemmelse – børneperspektiv

”Børnene har under samling medbestemmelse på samlingens fokus og også på resten af dagen. Det er bl.a. her, at man kan snakke frit fra hjertet og give udtryk for, hvad man godt kunne tænke sig, at dagen skal indeholde.

I dag blev det leg på stuen, gangen og i puderummet.

Der blev tegnet og leget på gulvet, spillet spil, leget med Lego/biler, læst bøger og klippet/klisset”

Eksempel 4

Børnefællesskaber, medbestemmelse – børneperspektiv – Evaluering

”Med fokus på børnefællesskaber og medbestemmelse, har vi I dag til samling evalueret lidt på opstarten af vores emne lys og mørke.

Hvilke aktiviteter har været sjove? - Huleleg på lille rødde, det er sjovt! Og lege med lygter. Marchell synes lille rødde skal hedde “grotten” så længe vi har lys og mørke, så vi må lige få lavet et skilt.

Er der noget vi kan bruge på andre måder? Ja! Vi kan lege trolde og monstre lege inde i “grotten”.

Line læste en bog om et bademonster og Nanna foreslog, at vi legede en leg med mørke - så vi legede “pandekage med sukker på”, hvor den der skulle gætte lå under et tæppe.

Derefter legede børnene i små grupper på stuen. Maria havde lygteværksted.

Og Lasse læsehjørne.”

Køkkenet i Spirebakken

Køkkenet laver fire måltider mad til børnene hver dag; morgenmad, formiddagsmad, frokost og eftermiddagsmad. Alle måltiderne overholder sundhedsstyrelsens anbefalinger om mængden af protein, kulhydrat og fedt. Køkkenets personale følger også retningslinjerne for hvilke fødevarer børn under tre år ikke må få endnu, de tager hensyn til allergier og hensyn til forskellige baggrunde, som kan betyde at nogle børn fx ikke må spise svinekød, her tilberedes der alternativer.

Madplanerne lægges hver uge op på Famly. Her kan forældre følge med i hvad børnene får af mad i løbet af ugen. Madplanerne giver anledning til, at man derhjemme kan snakke om maden. Dette er med til at skabe en madkultur fra institutionen til hjemmet.

Børnene bidrager også til madlavningen i løbet af året. Mandag er bål dag, hvor stuerne i børnehaven skiftevis forbereder og tilbereder suppe og brød i bålhuset på legepladsen til resten af Spirebakken.

Hvert år deltager vi i ”Madens dag”, en tradition som vi har gjort til en hel uge i madens tegn. Her er en bestemt fødevarer i fokus, både i forhold til at tilberede på forskellige måder, men også i forhold til kreative processer, sidste år endte en kartoffel ret med at blive til et lille teater stykke ”Historien om den uheldige kartoffel”.

Vi er også med til ”Bag for en sag”. Dette foregår i uge 41, hvor børnene bager boller, kager og småkager. Bagværket sælges til forældre og pengene går til udsatte børn i Danmark. Børnene er medbestemmende og deltager i hele processen fra planlægning til salg af bagværket. Børnene tilegner sig viden om forskellige fødevarer, tilberedninger og serveringer af maden. Målet er at fremme madmod hos børnene.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen;

I vuggestuen fordeler de voksne sig i mange rum og tilbyder alderssvarende aktiviteter, børnene bliver hørt i deres ønsker om f.eks. musik og dans m.m. og dagens program kan ændres ud fra disse ønsker.

Vi observerer børnenes gøren og laden og hvad de signalerer til os omkring ønsker for aktiviteter. Vi indretter de fysiske læringsmiljøer efter børnegruppens sammensætning, antal af drenge/piger, alderssammensætningen, børn i udsatte positioner.

De voksne er i sig selv, en stor del af læringsmiljøet gennem nærvær, ro, fordybelse og fælles opmærksomhed.

Om formiddagen når vi arbejder i aktivitetsgrupperne, arbejder vi pædagogisk målrettet efter alderen i gruppen og arbejder både med voksen- og børneinitierede temaer. F.eks. kan en stor interesse for tog munde ud i et togtema med tegning, maling, klipning, se på tog, at lytte til tog, lugte til tog, køre med tog, lege et tog, røre et tog mv.

Om eftermiddagen er der som regel lukket dør på den ene stue med muligheden for ro og fordybelse til stille lege, klippe, tegne, læse mv.

Den anden stue byder ind med motoriske udfordringer og måske musik. Gangarealet indbyder også til små lege i dukkekrogen med nærværende voksne der er klar med en hjælpende hånd.

Der er meget rutinepædagogik i vuggestuen. Ved måltiderne er der rig mulighed for at vokse i et inkluderende fællesskab omkring selvhjulpenhed, guidning, opmuntring og muligheden for at spejle sig i sine jævnaldrende og derigennem opbygge modet og selvtilliden til at prøve selv. Når man skal have tøj på efter midagsluren eller inden en tur på legepladsen, kan man igen spejle sig i sine kammerater.

Der opmuntres til selvhjulpenhed hele dagen.

Alle har ansvar for alle børn, men det er primærpædagogens ansvar at dennes primærbørn er i god trivsel og udvikling.

Børnehaven:

I børnehaven arbejder vi med Før-Under-Efter.

Det betyder at vi inden (FØR) en aktivitet eller et tema inddrager børnene, forbereder dem på det vi nu sammen skal i gang med, det kan være ved at give børnene en pakke i samling der indeholder ledetråde til næste tema. På denne måde bliver børnene nysgerrige, de får muligheden for at komme med ideer og tan-

ker på aktiviteter omkring det kommende tema. Børnene inddrages i processen, der bliver i fællesskab udviklet ideer og børnene får en fællesskabsfølelse. De oplever demokratiske processer, deres bidrag bliver hørt og nogen gange ført ud i livet; andre gange er det en andens ide der bliver til virkelighed.

UNDER temaet arbejder vi med det voksenplanlagte, men vi lytter også til de spor børnene sætter, lader temaet gå i den retning som børnenes interesse viser. Vi havde et fælles tema "Fyrtøjet" hvor planlægningen var lavet, men da stuerne begyndte arbejdet blev det flere små forløb alt efter børnenes interesser.

I vuggestuen blev børnene optaget af, at der var hunde med store øjne i eventyret, på den ene stue i børnehaven var det heksen og soldaten der optog børnene og på en anden stue var det, at der var tre hunde i forskellige størrelser der optog børnene. På denne måde får børneperspektivet altid stor plads i vores pædagogiske læringsmiljøer.

Det kan også være et billedeligt FØR, hvor børnene bliver spurgt "Hvad er sommer", de tegner det og fortæller hvad de tænker, Så kommer sommeren (Under) og når børnene kommer tilbage EFTER sommerferien, skal de tegne deres sommerferie minde.

Når børnene er en del af processen (FØR) omkring et tema, er mange af de aktiviteter vi laver, kommet fra børnenes egen gode ideer, derfor oplever vi også at vores temaer fylder i børnenes lege, de fortsætter efter planlagte kreative aktiviteter med at lege i samme spor.

EFTER et tema arbejder vi med børnenes udtryk, deres tanker bliver nedskrevet, deres udtryk bliver til tegninger, malerier eller skulpturer.

I børnehaven arbejder vi med aldersopdelte grupper og denne opdeling betyder at vi kan arbejde med barns nærmester udviklingszone.

I de pædagogiske planlagte aktiviteter er det vigtigt at de voksne er rollemodeller og udformer flere forskellige aktiviteter inden for det valgte emne, som har forskellige tilgangsmetoder og formål. Det er vigtigt så der er mulighed for, at alle børnene har mulighed for at deltage i aktiviteterne; der skal være forskellige artefakter og materialer til rådighed for børnene og de skal præsenteres for forskellige ideer. På denne måde kan alle børn, uanset baggrund og forskellige præmisser, deltage på en eller anden måde i aktiviteterne.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Når barnet begynder i vuggestuen, bliver familien modtaget af en pædagog.

En primærpædagog der modtager hele familien. Det er afgørende, at en ny familie bliver tryk i vuggestuen fra begyndelsen. Forældresamarbejdet er medskabende til en tryk overgang fra hjem til dagtilbud.

Vi er åbne og ærlige i vores kommunikation med forældrene, vi kan vejlede og komme med vores viden og gode erfaringer i forhold til børns generelle udvikling, sprogstimulering, legerelationer m.m. og også praktisk vejledning i forhold til fodtøj, søvn m.m. Altid på en fagligt begrundet baggrund.

Vi inddrager familierne og opfordrer til, at der også i hjemmet er fokus på eksempelvis selvhjulpenhed.

Vi anerkender eventuelle frustrationer og følelser omkring forældreskabet og forsøger at komme med gode råd og vejledning, i det der kan være svært. Der er altid mulighed for en ekstra samtale.

Vi kan, ved behov, inddrage ekstern hjælp; det kan være specialpædagogisk vejledning, sundhedsplejersken eller en fysioterapeut.

Vi sikrer os, at forældrene er aktive i at understøtte børnefællesskabet, ved at give dem indblik i relationer, opfordre til at understøtte og udvikle dem. Vi dokumenterer legerelationer og fællesskaber.

Vi italesætter og opfordrer til at deltage i fællesskaber, til at etablere legeaftaler på tværs af børnegruppen og altid omtale de andre børn på stuen og i gruppen positivt.

Vi afholder forældresamtaler i Hjernen og Hjertet Dialogprofil, med en fælles skabelon som rammen for snakke om barnet, som både personale og forældre forbereder inden samtalen.

I overgangen fra vuggestue til børnehave, bliver der afholdt en forældresamtale; en dialogprofil- samtale, hvor der som udgangspunkt, både er vuggestue og børnehavepersonale repræsenteret, for at kunne afstemme forventninger til det kommende børnehaveliv og samarbejde. Derudover indkaldes der til et fælles fyraftensmøde for de kommende børnehavebørns forældre.

Vi dokumenterer til forældrene på Famly. Her beskriver vi hverdagen ud fra vores pædagogiske viden og inddrager forældrene i vores forberedelser og pædagogiske overvejelser i forhold til planlægning og udførsel af temaer og emner. Vi arbejder bevidst på at begrunde vores planlægning og udførsel af det pædagogiske arbejde, så forældrene kender vores faglige begrundelser for hvorfor vi gør som vi gør.

Før vores pædagogiske temaer byder vi forældrene ind, så de også kan komme med ideer eller tanker om det kommende tema. Efter vores pædagogiske temaer holder vi forældrekafe-eftermiddag, hvor børnene kan vise og fortælle deres forældre om det afsluttede tema.

Vi laver en gang om året fællesspisninger i børnehaven på stuerne, så forældre og børn sammen med personalet kan hygge sig sammen i en uformel, mindre og rar atmosfære.

Vi har et forældremøde i efteråret. Her fortæller personalet på de enkelte stuer, hvilken overvejelser de har i forhold til kommende pædagogiske temaer og børnegruppens sammensætning, det gøres med børnedokumentation og ofte video af hverdagssituationer.

Derudover har vi en sommerfest for hele børnehuset. Inden festen har alle arbejdet med et fælles tema, så der til festen er små aktivitetsborde, hvor forældrene sammen med deres børn kan lave noget af det, børnene har arbejdet med i ugerne op til sommerfesten.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi er opmærksomme på alle børn. Er der børn der helst befinder sig i periferien forsøger vi gennem nærvær, omsorg, guidning og en øget opmærksomhed, at få barnet med i legerelationer og aktiviteter, gerne ved at gå foran og være rollemodel.

Vi hjælper børnene med at udtrykke behov gennem italesættelse af følelser og anerkendelse af samme. Når vi arbejder ud fra nærmeste udviklingszone giver det mulighed for at alle børn kan hægte sig på.

Arbejdet i mindre grupper støtter, giver plads og tid til at barnet kan følge sin egen udviklingskurve med støtte og vejledning fra den voksne. Vi er bevidste omkring at opdele børnene således at sammensætningen af grupper kan være med til at understøtte det enkelte barns trivsel, udvikling og læring.

Vores læringsmiljøer tilpasses alle børn og deres behov.

Som personalegruppe drøfter vi løbende børn i udsatte positioner og vi har en procedure der sikrer, at alle personale kender de aftaler der er indgået omkring et barn. Vi arbejder tæt sammen med PPR, så vi kan skabe de bedste udviklingsmuligheder for alle børn.

I vinteren 2020 fik vi i Spirebakken "Vækstpladser. Det betyder at der er tre pladser i vores børnehus, der er til børn med specielpædagogiske udfordringer. Der er tilknyttet en specielpædagogisk vejleder, der arbejder fast i vores børnehus, som støtter op omkring de børn og deres familie der har en vækstplads. Der er et tæt samarbejde med den specielpædagogiske vejleder og personalet på den stue hvor barnet går. Den specielpædagogiske vejleder har tid alene sammen med barnet, tid sammen med hele børnegruppen og tid til at sparre og planlægge sammen med stuen pædagogiske personale.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Rødder stuen er indrettet til de 5 årige, alle materialer står fremme i børnehøjde, alle spil og puslespil, kreative materialer er målrettet alderen og er tilgængelige.

Roskilde Kommune har en overgangssang, der øves på Rødder stuen og som man synger sammen når der er besøgsdag i SFO.

Om foråret tager Område Øst' kommende SFO børn, samlet ud i Boserup Skov og Naturcentret. Her er der i samarbejde med naturvejlederen, planlagt opgaver og øvelser for børn og voksne på tværs af områdets institutioner. Der deltager også personale fra Trekroner Skolen, der er skolen vi har samarbejdsaftale med.

Fra børnehavestart på Spirestuen til slut på Rødder stuen, er der i det pædagogiske læringsmiljø stort fokus på, at skabe fællesskaber og relationer børnene imellem.

Dette giver grobund for et stærkt fælleskab i gruppen, når børnene er nået til Rødder stuen. Det er et fællesskab der er dynamisk, hvor børnene øver sig i at indgå i mange forskellige sammenhænge.

F.eks. sammensættes der periodiske aktivitets/ legegrupper. På den måde skaber vi et miljø, der rummer mange forskellige måder at være sammen på. Det giver mulighed for at børnene får øje på hinandens kompetencer, samtidig med at det fremmer børn, med mange relationer i stedet for få.

Når børn og voksne indgår i små aktivitetsgrupper sammen, støtter det pædagogiske personale op om alle børns deltagelsesmuligheder, det kan f. eks være ved at give ro til fordybelse, skabe opmærksomhed på hinanden, ved at italesætte det, der sker i fælleskabet og hos den enkelte. Der er et større fokus på at få gjort sine projekter færdige, og personalet støtter gruppen og den enkelte i at fuldende det påbegyndte.

Rødder-børnene bliver inddraget i mange beslutnings- og skabelsesprocesser. Deres udsagn bliver hørt og sætter tydelige spor i den pædagogiske praksis. Vi oplever at det skaber deltagelseslyst, styrker den enkeltes selvværd og giver børnene en følelse af ansvar i fælleskabet.

Som afslutning på børnehavelivet, laver Rødder stuens børn en teaterforestilling, som de viser for resten af børnehaven og sidste børnehavedag, for deres forældre. Teaterforestillingen bliver til i et samarbejde mellem børn og voksne, igen et Før-Under-Efter-forløb. Børnene er med til at omskrive det eventyr de skal lave, om til en teater forestilling, lave kulisser, finde og skabe roller, det er også børnene der laver billetter og opslag om forestillingen.

Her er eksempel fra dokumentation på Family.

Eksempel 1

"Kære forældre

Rødder stuen er i gang med - ved fælles hjælp, at skabe historien til deres teaterstykke, som de opfører til Rødder afslutning. Det er blevet til en fortolkning af Hans og Grete.

Historien er blevet tegnet i takt med børnene digtede.

Derefter er historien blevet skrevet ned, hvor børnenes input er blevet inddraget. Line læste eventyret højt, og det blev finjusteret i fællesskab.

I dag er der blevet fordelt roller, - alle er vigtige for at stykket kan blive til noget, og vi har trækket lod om de roller flere ønskede - bl.a. med at slå "sten saks papir" - det var sjovt.

I kan godt glæde jer til et fantastisk stykke."

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi samarbejder med Plejecenteret Trekroner. Der har været afprøvet forskellige modeller for vores samarbejde. I en periode har vi haft besøg af en ældre dame og hendes plejer; de kom på cykel en gang om ugen og deltog i de aktiviteter Rødder stuen havde den dag og de blev ofte og spiste frokosten sammen med børnene. En gang om året inviterer Plejecenteret til en cirkusforestilling og her hilste børnene meget hjerteligt på Marie, damen der kom i huset en gang om ugen.

Vi har planer om, at en børnegruppe skal besøge Plejecenteret og lave et lille forløb, hvor der fortælles eventyr; dette i forbindelse med at børnene har et eventyrtema.

I 2020 har vi aftalt, at Plejecenteret kan komme hver mandag formiddag til vores udedage. Her laver en af stuerne bål og forbereder råvarerne til frokosten, der altid er suppe. Plejecenteret kan være med ved bålet og medbringer deres egne madpakker, så der kan spises frokost i fællesskab.

Vores nabo er Trekroner Kirke, en helt nybygget folkekirke. Vi har nydt godt af, at have byggepladsen som nabo, hvor alle børn på et tidspunkt blev inviteret indenfor til "klap en gravko" dag. Nu da kirken er færdig, har alle børn været på besøg og talt med præsten om kirkerummet og lavet undersøgelser af, hvordan sådan et rum kan lyde når man synger og lytter til forskellig slags musik. Vi går til julegudstjeneste i kirken hele børnehaven og de ældste vuggestuebørn.

Vi er spændte på, hvad kirken ellers har af gode tilbud i fremtiden.

I 2020 er vi påbegyndt et udvidet samarbejde med Børnekulturhuset i Algade. Et samarbejde der betyder at vi to gange om året skal lave temaer med de æstetiske og kulturelle udtryksformer i samarbejde med dem.

Her er eksempler fra dokumentation på Family;

Eksempel 1

Samarbejde med plejecenteret i Trekroner

"I dag har vi haft besøg af Ulla og Sonja. Ulla er 86 år gammel og bor på plejecenteret her i Trekroner. Vi ville gerne vise Ulla hvordan vi holder samling, så vi sang en ny sang for Ulla "når ulvene hyl" også legede vi en "gammel" leg, som Ulla godt kendte - Tornerose var et vakkert barn."

Ulla fortalte os en sjov historie fra den gang hun var barn og gik i skole, det var helt anderledes at gå i skole dengang, end det er nu.

Efter samling legede vi på stuen og Ulla spillede vendespil med en gruppe børn.

Dejlig dag."

Eksempel 2

"I dag har vi været på besøg på plejecenter og slå katten af tønden! Vi sang fastelavns sange og vi fik fastelavnsboller. Vi hilste på bla. Ulla som havde været på besøg hos os og vi snakkede med Maria som er 99 år! Vi glæder os allerede til at se dem igen."

Eksempel 3

Brug af Nærmiljøet

"I dag har storegruppen været en tur på hestebesøg på gården hvor Freyjas familie har hest.

Vi cyklede derud og cykelturen giver rig mulighed for få øje på hinanden og have en hyggelig stund sammen mens vi cykler. Der bliver snakket og grint meget.

Freyjas far Morten stod klar og viste os rundt på gården. Vi fik set alle hestene, klappet dem, og set hvor de sover og er når de ikke er udenfor.

Valdemar, Leonora og Freyja fik også prøvet at komme op og sidde på en.

Til sidste spiste vi vores madpakker og fik æblejuice af Morten og chokoladekiks til cykelturen hjem.

En dejlig tur på bondegård, kræver en vask af overtøj og støvler, da der er meget mudret på denne årstid på en gård. Så husk flyverdragt og støvler og tjek om de trænger til en vask."

Eksempel 4

"Vi bruger også nærmiljøet tematisk når vi f.eks. arbejder med temaet "Hvem er jeg". Alle børn kommer på tur og viser os hvor de bor og hvem de bor sammen med. Det giver alle børn et godt billede af og en forståelse for, at vi hver især bor forskelligt, men tæt på hinanden. Nogle bor i hus, andre i lejlighed, så man kan have nogen til at bo oven på sig eller nedenunder...

Nogle bor tæt på, andre langt væk."

Eksempel 5

"På sanseoplevelse i Trekroner kirke.

Vi er endelig blevet inviteret på besøg hos vores nye nabo - Trekroner kirke.

Rødder stuen gik på besøg sammen med, Oliver, Anton, Dagmar og Anna fra spirestuen.

Marianne Præst viste os rundt i kirken, hvor vi fik brugt alle vores sanser.

Vi eksperimenterede med lyd og genklang, følte på mur og døbefont, hørte historier og forklaringer på kirken indretning. Vi sang sange og gik på opdagelse efter alle de små bamser der havde gemt sig i kirken.

Og til slut fik vi alle lov at ringe med kirkeklokken - det var stort!

Spændende og oplevelsesrig tur."

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljø i vuggestuen:

I vuggestuen har vi med vores funktionsopdelte indretning skabt en vuggestue med god plads. Der er mange vinduespartier der giver et godt lysindfald. Man mødes af forskellige fysiske læringsmiljøer. I den ene ende er der læringsmiljøer der indbyder til stille leg og fordybelse og i den anden ende er der læringsmiljøer der indbyder til mere fysisk og larmende leg.

Vi forsøger at rydde op flere gange dagligt, så læringsmiljøerne er overskuelige. På den måde er børnene trygge i dem. Ofte er den ene eller flere af aktivitetsgrupperne ude af huset; det giver endnu mere rum til leg i alle ender af afdelingen.

Vi er nærværende voksne der befinder os i børnehøjde; det meste af dagen på gulvet i nærvær med børnene og til rådighed ved behov for kram, hjælp eller leg.

Børnemiljø i børnehaven:

I børnehaven er stuerne aldersopdelte, det betyder at læringsmiljøerne er indrettet i forhold til børnenes alder. På alle stuerne er der puslespil og spil målrettet alderen.

På Spirestuen er der udvalgte kreative materialer i børnehøjde, nogen man kan se, men skal bede om.

På Mælkebøttestuen er der flere kreative materialer i børnehøjde, der er inspirationskasser i børnehøjde hvor de voksne lægger forskellige materialer som børnene kan lade sig inspirere af.

På Rødder stuen er alle materialer tilgængelige for børnene.

Læringsmiljøerne omkring bøger og læsning er på alle tre stuer holdt i grå og sorte farver, ligesom dukkekrogene er holdt i orange og pink farver, så de er genkendelige for børnene når de skifter stuer.

Rammerne i børnehaven, på de forskellige stuer, viser tydelige læringsmiljøer. På hver stue er der læsesofaer, som børnene benytter sig af. Her er de voksne også rollemodeller og aktive i oplæsning af historiefortællinger og dialogisk læsning. Et levende læringsmiljø, der indbyder til ro i kroppen, sjælen og hovedet. Højt læsning og afslapning er for mange børn, en aktivitet der gør dem afslappet.

Der er også mindre læringsmiljøer, med plads til rolige fordybende lege, små kroge og en gang at trække sig ud på.

Børnene er tydelige i vores æstetiske børnemiljøer hvor deres dokumentation i form af tegninger, malerier, børnesamtaler viser hvilken temaer der arbejdes med på stuerne.

Her er eksempel på dokumentation fra Famly;

Eksempel 1

De fysiske læringsmiljøer og børneperspektiv inddragelse

”Spirestuen

Der er blevet lavet lidt om på stuen, med hjælp fra børnene, hvor vi har forsøgt at gøre læringsmiljøerne

mere spændende. Vi ser en masse ting ifht interesse, leg, læringsmiljøer og socialt samspil og vi vælger ud fra de pædagogiske observationer, at rykke lidt rundt på stuen. Ind til videre med stor succes. Processen med optimerede læringsmiljøer er ikke slut endnu, så i vil opleve, at vi rykker lidt mere rundt over en længere periode. Det er vigtigt for os, at børnene er med i processen og kommer med ideer til miljøerne.”

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling handler om børnenes erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. I Spirebakken bidrager de forskellige læringsmiljøer og aktiviteter til udvikling af barnets erfaringer i sociale positioner.

I gennem leg, pædagogiske aktiviteter og fælles samlinger, giver vi børnene mulighed for, at udvikle det demokratiske værdisæt og understøtter barnets dannelse og livsduelighed.

Rammerne og læringsmiljøerne i huset, skaber rammerne for, at børnene kan erfare, udforske og udfolde sig selv og hinanden. Læringsmiljøerne er foranderlige, da de overvejende bliver justeret efter børnenes behov og udviklingsmuligheder.

Det pædagogiske personale har en anerkendende, forstående, omsorgsfuld og nærværende tilgang til det enkelte barn. Tilgangen er bundet på faglig viden om, at børn udvikler sig bedst i et miljø, hvor de kan føle sig trygge og forstået. Den pædagogiske tilgang skal bestræbe sig på, at alle børn føler sig værdifulde, vigtige og som medbestemmende individer.

Barnets egen evne til, at være nysgerrig, udforskende og opsøgende bliver mødt af de voksne. Det er her vi kan fastholde, uddybe og fordybe os i samspil med barnet. Det er her vi følger børnenes spor og ser hvor det fører hen. Udholdenhed og koncentration bliver i denne sammenhæng også øvet, hvilket skaber gode muligheder for barnet, i både skolen og dets voksenliv.

I løbet af dagen bliver børnene mødt af tilbud om lege og aktiviteter. Nogen gange er lege og aktiviteter tilbud, som børnene selv kan vælge fra eller til. Disse til- og fra valg øver børnenes evne til, at sortere i de mange valg livet byder os. Nogen gange er det planlagte aktiviteter som børnenes skal være med i, her øves deres sociale læring, når de skal indgå aktivt i fællesskaber, bidrage og modtage kollektive beskeder.

Under lege og aktiviteter vil børnene også møde konflikter. En naturlig proces når to eller flere mennesker, skal indgå i samme sociale samspil og rammer. Hvis børnene ikke selv kan klare konflikterne, vil vi voksne vejlede og guide børnene, spørge ind til situationen og give børnene muligheden for, at finde en løsning selv. Ved den selvstændige konfliktløsning, som børnene tilegner sig med alderen og med voksen vejledning, skaber børnene et selv, som både kan rumme sig selv, andre og alle følelser, meninger og handlinger derimellem.

Her skaber vi individuelle børn i en demokratisk verden.

Et trygt og tillidsfuldt forældresamarbejde, hvor man i fællesskab støtter og bakker op om barnet, med alt hvad det indebærer, skaber en sammenhæng mellem Spirebakken og hjemmet. Her er den daglige kontakt og kontakten på Famly med til at bygge broen mellem pædagog og forældre. Samarbejdet er altid med øje for det enkeltes barns trivsel og alsidige personlige udvikling.

Her er eksempel på dokumentation fra Famly:

Eksempel 1

Kære forældre i vuggestuen.

Omkring måltidet er der meget udvikling hos børn. Både personligt, motorisk og sprogligt. Vi bliver selvhjulpne og øger vores selvværd. Vi gør mange ting selv når vi spiser. Hælder selv mælk i koppen, øver os i, at skære kartoflerne ud med en kniv. Venter på tur.

Vi smager på ting som vi ikke ved om vi kan lide, snakker om mad mod. Mad mod smitter.

Når vi har spist hjælper alle med at rydde op, og sætte tingene over på vognen. Vi er alle en del af fællesskabet, og har hver især en vigtig rolle, og gør noget godt.

Derfor er måltidet ikke bare noget der skal overstås, men en pædagogisk aktivitet, hvor der også er ro og tid til alle.

Selvfølgelig er der dage, hvor børnene bare er virkelig trætte, og hvor fokus mere er på bare at få noget mad, så de kan komme ud og sove, og vi undgår børn der falder i søvn midt i maden.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I det sociale fællesskab bruger de voksne en anerkendende tilgang og formulerer sig i anerkendende sætninger, som børnene kan spejle sig i, Vi italesætter børnenes egne følelser men lige så vigtigt, også andre børns følelser. Vi hjælper de mindste børn med at sætte ord på i de sociale relationer – Eksempler; "Vil du lege med mig", "Du blev sur fordi han tog din cykel". Gennem relationer til andre udvikler børnene empati og vi understøtter deres relationer til hinanden og os voksne.

De voksne har fokus på hvem der går ved siden af hinanden på ture, hvem der sidder ved siden af hinanden til måltiderne, til samlinger, så børnene kan være en del af det større fællesskab.

Samlinger tydeliggør over for børnene at de er en del af et fællesskab. Det at være betydningsfuld i et fællesskab har betydning for barnets selvværd, og vigtigt at føle sig rigtig i en verden af forskellige individer. Til samlingerne aflæser børnene hinanden, lytter til hinanden. Børnene har indflydelse på dagen og de kan komme med gode ideer til hvad den skal bringe. I sådan et fællesskab får børnene øje på hinandens forskelligheder og bliver nysgerrige på hinanden. Den sociale udvikling er i fokus til samlingerne. De voksne er rollemønstre i forhold til at lytte, give plads, gøre tanker hos børnene til virkelighed i forhold til aktiviteter, lege og formidle børnenes spor i praksis.

Til måltiderne inddrager vi børnene i de praktiske ting omkring måltidet. De skiftes allerede i vuggestuen til at dække vogn. Når man som vuggestue barn hjælper med at dække vogn kommer man med i køkkenet

der ligger i børnehaven. Her oplever man de store børn og går måske lidt videre ned af gangen hvor vi har et akvarium, alt efter hvor modig man er.

Når man dækker vogn som Spirestuebarn skal man finde ud af, om dagens ret kræver en flad eller en dyb tallerken.

Som Mælkebøtte- og Rødder stue-barn skal man også tælle tallerknerne og bestikket alt efter hvor mange man er den dag på stuen. På Mælkebøtte- og Rødder stuen har man bordformænd der dækker bordene og siger Værsgo. Børnene henter også selv mere mad i køkkenet, rydder af og rydder op. Ved at gøre børnene til en vigtig del af rutinerne, sikrer vi at alle har mulighed for at deltage på lige fod med deres kammerater. Vi er opmærksomme på, at alle skal tage ansvar for fællesskabet, føle sig som vigtige individer og føle sig rigtige trods forskelligheder. Børnene har indflydelse og ansvar for deres dagligdag i institutionen.

Leg er nok det vigtigste element i børns udvikling af sociale kompetencer. De skal i legen afkode signaler, aflæse kropssprog, de skal gå på kompromis, de skal udvise empati og de skal byde ind i legene. Leg kan foregå i forskellige rammer og miljøer, men ens for legen er, at den udvikler børns evne til at kunne begå sig i forskellige sociale sammenhænge.

Vores læringsmiljøer og struktur giver børnene mulighed for at være i forskellige legefællesskaber, hvor de voksne kan være på sidelinjen eller guide og støtte børnene i deres sociale relationer.

Voksnes deltagelse i leg og indlevelse i de forskellige aktiviteter skal være varierende. Den voksnes faglige viden om at gå bagved, ved siden af eller foran er betydningsfuld for børnenes sociale udvikling, vi skal afkode hvad børnene har brug for.

Her er eksempler på dokumentation fra Famly;

Eksempel 1

"Kære forældre

"Den man rører ved driller man ikke".

I dag har vi lavet massageforløb og rytmik. Bevidsthed om egne og andres grænser, at mærke efter, at være opmærksomme på hinanden, og have det sjovt og rart sammen. Det er alt sammen med til at styrke de personlige og sociale kompetencer.

Til rytmik er der blevet sunget og danset

Og til massage har vi lavet usynlige pizzaer på ryggen af hinanden og nusset med fjer. Nogen ville bare kigge på og andre var ivrigt deltagende.

Tak for jeres søde børn."

Eksempel 2

"Dagens dilemma : hvad føles værst? - at lukke en ind i sin leg eller ikke at have nogen at lege med?

Til samling I dag, har vi snakket venskaber og hvordan vi er sammen på en god måde.

Vi har haft en god snak ud fra samtalekort - hvad sker der på billedet? Hvordan kan man bestemme på en god måde? Hvordan føles det at være den der ikke er med?

Vi sluttede af med massage.

Bagefter legede vi på stuen med dem vi havde givet massage.

Mælkebøttebørnene er generelt rigtig gode til at passe på hinanden og leger godt sammen , men at være i store og små relationer kræver øvelse for alle. Så det dykker vi lidt mere ned i for tiden."

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores læringsmiljøer skal være alsidige og stimulerende.

Vi arbejder systematisk med kommunikation og sprog allerede i vuggestuen.

Nærvær, øjenkontakt og fælles opmærksomhed er en vigtig del af arbejdet med sproget i vuggestuen.

I vuggestuen arbejder vi med sprog hele dagen. Vi styrker børnenes sprogtilegnelse ved, at personalet hele tiden sætter ord på de ting børn og voksne gør. Ved frokosten, ved bleskift, i garderoben italesættes hvad børn og voksne gør, de voksne gentager hvad det lille barn prøver at sige eller vise med sit kropssprog.

Rutinesituationerne er gode læringsrum, hvor sproglige kompetencer kan øves.

I børnehaven er spisesituationen også en samtalsituation, hvor der foregår meget kommunikation barn/voksen og barn/barn. Når spisegrupperne laves bliver de bevidst sammensat, så alle børn får mulighed for deltagelse i fællesskabet.

I børnehuset er vores fysiske læringsmiljøer indrettet både ude og inde, så de giver muligheder for små legegrupper med plads til fordybelse, hvor børnene kan øve sig i kommunikation og dialog.

I vores samlinger arbejder vi med turtagning og skiftevis at lytte og tale. Vi synger sange der passer til gruppens alder og nærmeste udviklingszone, leger med rim og remser, leger med sproget og benytter piktogrammer.

I vuggestuen er der en "Sprog-pingvin" en kasse med piktogrammer, en masse billeder af dagligdags ting, vendespil mv. Den bruger vi sammen med børnene i en mindre gruppe. Arbejdet med børn i mindre grupper foregår hele tiden både i vuggestuen og i børnehaven. De mindre grupper fremmer børnenes muligheder for at være deltagende og den voksnes mulighed for at være nærværende.

Der er billeder på væggene, det skaber grobund for gode samtaler, skaber genkendelse og tryghed. Allerede i vuggestuen møder børnene bøger der er tilgængelige, som man kan "læse" selvom man kun er halvanden år.

Udvalgte bøger bruges til at lave et lille tema. Eksempelvis et tema omkring tandbørstning *"Vi læser "Kaj børster tænder", cykler ud og køber tandbørster og tandpasta. Vi læser bogen igen og igen, laver måske en "børste-tænder-sang", smager på tandpastaen, sammenligner farver på tandbørsterne. Sådan et forløb kalder vi "Leg en bog". Det handler om at få ordene gentaget, få sat ord på handlinger og artefakter og få bogens handling og ord ind i kroppen".*

Når man kommer i børnehave er der tradition for højtlesning og bibliotekstid.

Højtlesning i bøger der passer til den enkelte stues børnegruppe, dialogisk læsning

På Rødder stuen er det højtlesning af bøger med kapitler.

Bibliotekstid er tiden efter frokost, hvor børnene selv vælger en bog at læse i, ofte finder to eller tre børn sammen om en bog, det skaber gode børnesnakke. Børnene skaber også deres egen fortællinger.

På Rødder stuen laver børnene i samarbejde med deres forældre feriefortællinger, efter sommerferien.

Vores læringsmiljøer bliver vist med billeder men også med skrift. Børnene introduceres allerede til skriftsproget i vuggestuen, med navne på kasser med dyr, klodser, togbane m.m.

På Mælkebøttestuen og Rødder stuen hænger alfabetet på væggen, børnene laver navneskilte, så deres navn ligger ved deres spiseplads til frokost, børnene bruger også navneskiltet til at kigge efter i begyndelsen når de øver at skrive deres eget navn.

Når arbejdet med et nyt tema begynder, bliver børnene spurgt ind til hvad de tænker om temaet, hvad de kunne tænke sig at lave og det bliver nedskrevet på store Post-its, så børnene oplever deres ord blive til skrift. Inden et tema besøger vi ofte biblioteket for at samle materiale om temaet, her medbringer børnene, børne-skrevne sedler med emnet, som de viser til bibliotekaren.

I takt med at børnene lærer skriftsproget, er det dem der skriver indbydelser, overskrifter og tekst til dokumentation.

Her er eksempler på dokumentation fra Famly:

Eksempel 1

Sprog – Fælleskab – Natur

"Hej med Jer

I dag har Valdemar V., Lina, Sofia og Ella været med Mette på cykeltur. Vi cyklede Trekroner rundt og fik øje på mange dyr og talte om dyreløve.

Når vi tager på tur sammen skabes der fælles oplevelser og erfaringer som kan være med til at styrke relations dannelsen mellem børnene. Vi har et fælles tredje at kommunikere om.

Eksempel 2

Leg med ord på Rødder stuen

"I dag er en rimedag.

Vi har leget en leg med ord der rimer. Børnene var delt i to hold, som skulle konkurrerer om hvem der gættede flest rimeord.

For nogle var det lidt en øvelse, ikke at være den der gættede ordet.

Men de fleste fandt hurtigt ud af, at de var en del af et hold og de kunne samarbejde, fællesskabsfølelsen var stor og de glædede sig på hinandens vegne.

Ved frokostbordet blev der rimet videre, fjollerim og "hvem er det der banker"

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

På Spirebakken har vi læringsmiljøer der tilgodeser børns behov for kropslig udfoldelse.

Det afspejler sig i vores fokus på selvhjulpenhed, hvor børn mødes i deres nærmeste udviklingszone i forhold til af- og påklædning, deltagelse i praktiske gøremål som dækning af rullebord til frokost, oprydning og opfyldning og på badeværelset.

På Spirebakken arbejder vi målrettet med at udvikle den taktile sans gennem børnemassage, når vi går på bare tæer (også på legepladsen om sommeren), vi arbejder og afprøver begreberne kulde og varme og så giver vi selvfølgelig en masse krammere☺. At kunne mærke sin egen krop og nyde at blive rørt ved og derved finde ro, er afgørende for emotionel og social udvikling.

Vi hopper, står på hovedet, slår kolbøtter, gynger og snurrer og udvikler den vestibulære sans.

Vi arbejder målrettet med at udfordre børnene og arbejder ud fra nærmeste udviklingszone hvor vi planlægger fysiske aktiviteter der måske er en lille smule for svære og udfordrende, men med den rette opmuntring og guidning, måske kan gennemføres.

Vi opfordrer til børns eksperimenteren gennem opbakning af "forsøg" med f.eks. vand. Herigennem forsøger at vi at gå bag om børnenes handling og forstå deres umiddelbare hensigt. Gennem tema-baserede aktiviteter vil der altid være fokus på fysisk aktivitet som en måde at udtrykke sig på og arbejde med indtryk og udtryk.

Legepladsen er et godt uderum med plads til mange forskellige fysiske og sansemæssige udfoldelser. Her kan man løbe, cykle, kravle, gemme sig i skoven, gå for sig selv og nyde samværet med andre og være i al slags vejr.

Vi byder ind med pædagogiske aktiviteter der kan styrke motorisk udvikling, vi bygger sansebaner, vi leger sanglege. Vi har et mudderbjerg der i den grad udfordrer den taktil sans hos det enkelte barn. Vi bestræber os på at sige "ja" til børnenes initiativer og tilgodese hvad det gør for børnenes kropsbevidsthed og sanseudvikling at eksperimentere og prøve nye ting.

Ligeledes er der på Spirebakken et inde-miljø der udfordrer og opfordrer til nysgerrighed på egen kropslighed og bevægelse. Som udenfor, kan man også her lege motorisk og her er der også rig mulighed for styrke finmotorikken. Fra børnene er helt små introduceres de til maling, farver og at håndtere en saks. Hele tiden med guidning fra de voksne med fokus på nærmeste udviklingszone. Der leges f.eks. med perler og efterhånden som børnene bliver ældre bliver de introduceret til flere sansemæssige udtryksformer og oplevelser som f.eks. dukketeater. De motoriske lege kan udvikles til mere komplicerede regellege efterhånden som børnene bliver ældre.

Her er eksempler på dokumentation fra Famly;

Eksempel 1

"Kære forældre

Lidt om dagen også. Vi tog næsten alle sammen en tur på legepladsen. Her havde Spirestuen lavet en motorik bane, som vi måtte prøve. Her kunne børnene udforske hvad kroppen kan bruges til. Der var fokus på grov motorikken. Børnene lære sin krop at kende, og får styrket selvværdet ved at lære nye ting, og nye måder at bruge kroppen på.

Der blev dannet gode relationer, og der var masser af tid til fordybelse hos børnene.

En dejlig formiddag i det skønne milde solskinsvejr."

Eksempel 2

"Idag har det virkelig regnet, og når det regner om sommeren er det jo tit meget lunt. Så det gav anledning til, at komme ud og hoppe i vandpytter uden regntøj. Vi blev våde og fik undersøgt regnen. Kan man egentlig tømme en vandpyt? ☺

Det er sjovt at løbe rundt i regnvejr med bare arme og ben, og man mærker regnen på en helt anden måde uden regntøj. Der er meget leg og læring i vand. Hvem kan få en vandpyt til at sprøjte mest?

Man bliver efter noget tid lidt kold, når man er ude uden regntøj, så vi måtte ind og finde håndklæder og tørt tøj frem."

Eksempel 3

"En tur med fokus på det motoriske, fællesskabet og leg og hygge. På vej derover øvede vi i at gå og holde i hånden. De bliver så gode.

Derover blev der løbet meget og hurtigt. De hjalp hinanden med at bygge en bane, som for nogen krævede lidt hjælp at gå på. Vi øvede i at kaste en bold, og nogen kan gribe. En god øvelse hvor vi også har fokus på hinanden.

Vi sang også lidt sange, og ellers har alle bare virkelig hygget sig og leget godt sammen. Vi sluttede af med, at slappe af på madrasser til dejlig stille musik."

Eksempel 4

"Hanah, Oliver, Valdemar og Ella har brugt noget af formiddagen på at klippe med saks. Det kræver fuld koncentration og fokus på både saks, fingrer og papir. Finmotorikken er i spil og det kræver en masse øvelse at få det hele til at spille sammen. Det sætter deres tålmodighed på prøve, når det ikke altid lykkes at få klippet et stykke af papiret."

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, ude liv og science?

Vores legeplads er indrettet så børnene kan eksperimentere og få erfaringer med naturen.

Jord - Vi har jordbunker, der graves i, der bliver til mudder på våde dage.

Vand - Vi har vandlegeredskaber hvor vandet kan samles og løbe fra igen, med mulighed for at undersøge hvordan vand løber og hvor langt. Vi har ujævn belægning på legepladsen, der betyder at der kommer kæmpe store vandpytter ved regnvejr, som både vuggestue og børnehavebørn nyder at hoppe i, samle vand fra og eksperimentere med.

Ild - Vi har et bål hus, hvor vi en gang om ugen laver bål. Det går på skift for stuerne, i børnehaven, at tænde bålet. På Spirestuen handler det i høj grad om at lære hvad et bål er, hvordan man tænder det, hvad sker der når det er tændt, hvor varmt er et bål egentligt, en masse erfaringer med ild. På Mælkebøttestuen og Rødder stuen skiftes stuerne til at lave frokosten på bålet, i samarbejde med køkkenet. Børnene skræller og skærer grøntsagerne ud til suppen og suppen koges på bålet. Der er mulighed for at eksperimentere med det kolde kul efterfølgende, som blandt andet har givet udslag i flotte kultegninger.

På legepladsen har vi plantekasser med bær og krydderurter, der kan plukkes og smages på.

Vi er ude i al slags vejr; i foråret kan vi ”dufte” vejret, vi kan observere træerne springe ud, se planterne skyde og nyde at vi ikke skal have så meget tøj på.

Om sommeren kan vi løbe i græsset på bare tæer, få sol på næsen og mærke varmen på vores kroppe. Efteråret byder på nye farver i farveskalaen, vejret bliver vådt og koldere og vinden bider i kinderne.

Når det bliver vinter, skal vi igen have mere tøj på, måske kan vi ikke være ude så længe, fordi fingrene bliver kolde, hvis vi er heldige kan vi lave en snemand eller vi kan finde istapper, tage dem med ind og se dem smelte.

Vi undrer os sammen med børnene, det kan være børnene der undrer sig over duggen på græsset eller i edderkoppespind, eller det kan være den voksne der undrer sig over is på vandpytterne og dermed begynder en undren hos børnene, som de i fællesskab udforsker og undersøger.

Vi støtter op omkring børnenes egne undersøgelser; et eksempel herpå var, da de ældste børnehavebørn en sommer, blev optaget af, at vandet fra vores vandlegeredskab løb videre ud i sandkassen, der medførte at næsten alle børnene på stuen i fællesskab, blev optaget af den bane vandet løb i, det blev udforsket ved at grave nye veje vandet kunne løbe, grave dybe huller vandet kunne løbe ned i, lave mange huller og undersøge hvor mange fødder der kunne være i sådan et hul m.m.

I vuggestuen er det ofte de voksne der opfordrer børnene til at være undersøgende. Vuggestuen har deres egen legeplads, Vuggehaven. Der er sandkasse, kuperet terræn, balanceredskaber og et langt flisebagt område med mulighed for scooter-ræs og løbeleg.

I vuggehaven har vi et eger- foderhus. Det har vi fordi børn og voksne igennem længere tid havde observeret eger i vuggehaven. Derfor blev "Eger" et tema der blev arbejdet med i vuggestuen. En gruppe børn og voksne tog på udflugt og købte et egerfoderhus, der blev kigget på Ipad og undersøgt hvad eger spiser og derefter købt nødder. Det ældste vuggestuebørn var med på skolen, der havde et udstoppet eger, som vi i en periode lånte, så alle børn tæt på, kunne se hvordan et eger ser ud.

Nu er det en daglig fornøjelse at få lov at putte nødder i huset: børnene skiftes til at gøre det, og holde øje med hvornår egeren kommer og nupper nødderne. Vi undrer os sammen med børnene, over hvor nødderne bliver flyttet hen; bor egeren et andet sted, har det unger mm.

Der er ture ud af huset, hvor nærmiljøet besøges. Vores nærmiljø rummer smukke naturområder lige uden for legepladsen, Himmelev skov, marker med køer og geder og små lokale legepladser.

I vuggestuen har vi to Christianiacykler, som benyttes flittigt til at komme rundt i nærmiljøet. Med cyklerne kan vi komme lidt længere omkring med de mindste børn, men der er også små gåture i nærmiljøet hvor det vi møder på vores vej, bestemmer hvor langt vi kommer, det kan være lige uden for hegnet, fordi der er mange snegle på fortovet, eller lidt længere fordi det er hen til yndlingslegepladsen med den sjove gyng.

På legepladsen bliver der vendt sten og sat dyrefælder om foråret og "Krible Krable dyr" er et fast tema i børnehaven. "Vilde dyr" er også et fast tema i børnehaven. Når vi har temaerne bruger vi også her "Før-Under-Efter", så børneperspektivet er med i planlægningen og udførelsen af temaerne.

Vi bruger uderummet i så høj grad det kan lade sig gøre. Vi spiser ude, vi tager kreative aktiviteter udenfor; maling, tegne, perler, højtlesning.

Vi har lavet ude-aktivitetskasser med forskelligt indhold, så vi kan udbygge vores udendørs læringsmiljøer med inspiration fra kasserne.

Når der sker naturfænomener ude i virkeligheden, tager vi emnet op.

Det kan være både i vuggestuen og børnehaven "Orkan" tages op, som emne, i forhold til børnenes alder og forståelse på børneniveau, i forhold til deres udvikling.

Vores Bedsteforældredag foregår på legepladserne. Det er en plante-eftermiddag hvor børnenes bedsteforældre (eller anden familie) planter krydderurter, frugtbuske, frugttræer og blomster sammen med børnene. Så har vi fornøjelsen hele året af krydderurter og bær vi kan smage på og blomster vi kan dufte til.

I sommerhalvåret er der hver dag en voksen, fra børnehaven, der står for en aktivitet udenfor om eftermiddagen; den voksne planlægger selv aktiviteten, det kan være gamle lege, regellege, lege med former, leg med tal og mængder.

Her er eksempler på dokumentation fra Famly;

Eksempel 1

Natur ude liv og science og magi

"Sikke nogle forventningsfulde børn der mødte os her til morgen.

De glædede sig simpelthen så meget til kastanjetur, og vi har haft en virkelig dejlig dag i Byparken - som blev beundret meget af børnene.

Der var mega-mange kastanjer - det var næsten som at samle guld, og der var et stort fællesskab om at indsamle kastanje-skatten sammen.

På vej hjem funderede vi over hvor mange kastanjer, vi egentlig havde fået samlet sammen?

Hjemme på Spirebakken samlede vi vores skat på gulvet, der blev gættet på antallet og derefter talt op. - Hvert barn talte ti kastanjer sammen ad gangen - lidt over 1500!! Blev det til!

Men hvad mon vi skal bruge alle kastanjerne til? - Snak gerne med jeres børn om, hvad de tænker, vi kan bruge dem til.

Tak for dejlig dag, hvor samarbejde, fælleskab, natur oplevelse og matematisk opmærksomhed, har kendetegnet dagen"

Eksempel 2

"Opmåling af dinosaur.

I sidste uge sad vi og kikkede i vores dinosaurbog. Det har vi gjort rigtig mange gange siden vi startede på mælkebøttestuen. Ligesom alle de andre gange kom vi til at snakke om, hvor lang en dinosaur egentlig er. Der står i bogen at en tanystropheus er 6meter lang. Men hvor langt er det? Vi blev nødt til at måle det op på papir. Vi hentede en tommestok og målte 6meter op. Dernæst tegnede vi den og til sidst farvede vi den. Phillip skrev det latinske navn på papiret. Derefter hængte vi den op på væggen. Det var derfor I skulle bukke jer, når I kom ind af hoveddøren. For øvrigt så går der 5 mælkebøttebørn i længden til en dinosaur.

PS: Der kommer flere billeder fra Oliver."

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Spirebakken har vi altid været optaget af følge børns spor, arbejde med deres indtryk ved skabende processer til et udtryk.

I 2018/2019 tog børnehaven del i forskningsprojektet ”Magien ind i dagtilbuddet”, som havde til formål at tilføre mere magi i hverdagen hos børn og voksne, ved at skabe legende, lærende og lystfulde pædagogiske læringsmiljøer, der baserer sig på kropslige, kreative og æstetiske arbejdsformer. Denne arbejdsmetode falder lige ind i Spirebakkens pædagogik, og sætter nu rammen for hvordan vi arbejder med kultur, æstetik og fællesskaber i hele huset.

Vi ønsker at skabe miljøer, hvor børn er nysgerrige og kreative i deres møde med mange forskellige lege og æstetiske udtryksformer.

Magiske øjeblikke opstår, når alle er fokuseret på noget der er spændende og pirrende. Her skabes en fortættet stemning – en fælles fantasi.

Den motivation der ligger i det her fokuserede øjeblik - når voksne og børn er fokuseret sammen kort eller over længere tid – det er en kæmpe impuls til børns leg og læring.

Det pædagogiske personale følger det børnene er optagede af. Det kan også være vokseninitierede projekter, der tager udgangspunkt i børnenes udvikling eller temaer inspireret af årstiden. Vi breder det ud, tilføjer og arbejder med mange æstetiske udtryk som spænder lige fra fortælling, dukkespil over værkstedsproduktion til dramatisering.

Hos det lille barn i vuggestuen har personalet stor fokus på børnenes sansemæssige indtryk. De ser hvad barnet er optaget af, og breder det ud i forskellige udtryk, der igen pirrer til børnenes sanser. Det kan fx være børn der er optagede af hvad der sker når de hopper i vandpytterne på legepladsen. Vandet sprøjter op, man bliver våd på tøjet, måske kommer der også små vandsprøjt på ansigtet? Det kilder lidt i maven. Børnene er dybt fokuserede på, hvad der sker når de hopper i vandpytten og den fornemmelse det giver i kroppen. Det er sjovt, de griner og gør det samme mange gange. Den efterfølgende æstetiske bearbejdelse af dette indtryk kan være, at lege med pensler, vand og papir. Hvordan føles penslen der er dyppet i vand? Kan den lave vandsprøjt ligesom vandpytten? Måske i ansigtet, eller på hånden? Og hvad sker der når penslen sætter spor på papiret? Det lille barn er ved at gøre sig erfaringer med at forme et indtryk til et udtryk. Det får et spirende kendskab til materialer og redskaber, som langsomt læres og udvides med alderen.

Så det pædagogiske personale på Spirebakken har for øje, at tilføre magiske og legende stemninger til det pædagogiske arbejde. Stemningen skal være lystfuld og det skal være sjovt og spændende for børnene, at være en del af.

Særligt i børnehaven arbejdes der med tematiserede projekter over kortere eller længere tid. Temaet præsenteres med en stemningsfuld introduktion, med henblik på at skabe de særligt magiske fokuserede øjeblikke. Her benytter det pædagogiske personale sig af æstetiske virkemidler, som fx tryllehånddukke, en gave, musik, eller at blive inviteret ind i et magisk rum – måske en samling, hvor forskellige artefakter er med til at skabe et stemningsfuld ramme.

Det pædagogiske personale har fokus på at skabe et læringsmiljø, hvor børnene kan udvikle fantasi både i egne skabende arbejder og i samspillet med det pædagogiske personale som kulturformidlere. Herved får børn mulighed for dels at tilegne sig kulturens former, dels selv at udtrykke, skabe og lege. Der bliver eksperimenteret med former, materialer og teknikker. Her kan det pædagogiske personale indgå som mester i det formsprog, der arbejdes med, fx ved at vise egne modeller som inspiration og løbende stilladsere børnenes skabende arbejde. Pædagogisk tilføres der viden om materiale og teknikker, der kan være medskabende på, at få det børnene gerne vil udtrykke frem.

Der arbejdes med at have en ramme, have et tema, og samtidig følge et initiativ, nemlig børnenes fortsættelse af temaet - og det pædagogiske fokus på at inddrage børnenes initiativ og bringe det tilbage/ ind i rammen.

Her er eksempler på dokumentation fra Famly:

Eksempel 1

"Kultur, Æstetik og Fællesskab"

"I vores fordybelse med eventyret Hans og Grete, bliver børnene ved med at være meget optaget af teater.

I går legede vi historien, efter vi først havde genfortalt den, udefra de figurer børnene har skabt til vores troldegren på stuen.

Vi arbejder med det æstetiske sprog, ved at udtrykke det oplevede - historien om Hans og Grete - til et formsprog i gennem teater.

Børnene henter erfaringer ind fra tidligere æstetiske processer og folder det ud med nye tiltag, udefra hvor de er i deres udvikling nu.

Hvordan starter vi stykket op?

Vi kan inddrage publikum - det giver en god teater oplevelse.

Vi bruger de replikker der har bidt sig særligt fast fra historien.

Vi tilføje nyt til eventyret og bruger vores fantasi.

De voksnes opgave er at fange hvor børnene vil hen, hjælpe med at strukturere og få det de vil udtrykke frem.

Nå vi arbejder med æstetiske processer, styrker vi refleksion og bearbejdelse af oplevelser, samt en identitetsskabende forståelse af sig selv og den verden der omgiver os."

Eksempel 2

Musik - personlig udvikling

"I dag har vi til samling spillet på instrumenter til goddag sangen" Er Henrik kommet".

Der indgår flere læreplanstemaer. Kultur, æstetik, fællesskab og personlig udvikling. Udtryk igennem sang, instrumenter. Rytme og takt. Kendskab til instrumenter. Hver især giver en fælles lyd. At hver især er gode til at spille. At vente på hinanden og lytte til hele gruppen.

God weekend"

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi har arbejdet med vores kommunikation og dokumentation på Famly, hvor vi forklarer, beskriver og uddyber de pædagogiske overvejelser der har været i forhold til de aktiviteter der er i løbet af dagen. Denne dokumentation bruger vi også når vi skal kigge på, hvad vi har lavet i løbet af året.

Vi er påbegyndt arbejdet med systematisk evaluering. Vi har afprøvet forskellige modeller og skemaer. Vi har i forbindelse med rutinesituationerne arbejdet med video og handlingsskemaer, vi har i kreative forløb arbejdet med "sommerfugle modellen", vi har brugt metoderne fra EMU. Vi har endnu ikke valgt den metode der skal være vores i forhold til den systematiske evaluering. Vi arbejder det kommende år på at finde en der kan bruges til stuemøderne og fælles på vores personalemøder.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Under udarbejdelse.

